

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Radka Potužníková
Název diplomové práce: Stálost podmětu v souvislém anglickém textu ve srovnání s češtinou
(*Subject constancy in English texts compared with Czech*)

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Vladislav Smolka, Ph.D.

Oponent diplomové práce: Mgr. Ludmila Zemková, Ph.D.

I. Cíl práce a jeho naplnění:

- 1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem**
- Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky
- Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný
- Stanovený cíl nebyl naplněn

II. Struktura práce:

- 1. Logická, jasná a přehledná**
- Přiměřená
- Uspokojivá
- Nevhodná

III. Práce s literaturou:

- 1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů**
- Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu
- Průměrná práce s literaturou
- Slabá, chybná nebo nedostačující

IV. Prezentace a interpretace dat:

- 1. Systematická, logická prezentace, originální a důsledná interpretace**
- 2. Velmi dobrá prezentace dat, úspěšný pokus o jejich interpretaci**
- Uspokojivá prezentace i interpretace dat
- Neodpovídající prezentace, nedostatečná analýza výsledků

V. Formální stránka:

- Odpovídá všem stanoveným požadavkům
- 2. Obsahuje drobné formální chyby**
- Nesplňuje některé zásadní požadavky
- Nesplňuje většinu stanovených požadavků

- VI. Jazyková úroveň práce:
1. **Výborná**
 2. Velmi dobrá
 3. Dobrá
 4. Podprůměrná

- VII. Náročnost zpracování tématu:
1. **Velmi vysoká**
 2. Vysoká
 3. Střední
 4. Nízká

- VIII. Přínosy práce:
1. **Originální zpracování a názory, předkládá nová zjištění**
 2. Práce je v daném oboru přínosná, ale neobsahuje originální a nová zjištění
 3. Průměrné, omezené využití výsledků práce
 4. Nedostatečné, práce nemá jasný přínos pro obor

Vyjádření vedoucího diplomové práce:

Česky psaná diplomová práce ověřuje, nakolik platí Mathesiův předpoklad, že angličtina bude vzhledem ke své analytičnosti mít menší tendenci střídat podměty v navazujících větách než flektivní čeština.

Východiskem práce je obsáhlá teoretická část opírající se o relevantní odbornou literaturu, která v obou jazycích podrobně charakterizuje podmět jako specifický větný člen a poté se zabývá jeho pozicí na základě jednotlivých slovosledných principů, se zvláštním zřetelem k aktuálnímu členění větnému. Detailní zpracování teoretických východisek je zde zcela funkční, protože bez něho by nebylo zřejmé, co Mathesia vedlo k výše zmíněné hypotéze, která je demonstrována srovnáním krátkého českého a anglického textu v samém závěru teoretické části práce.

Klíčovou složkou diplomové práce je její praktická část, která je založena na podrobném srovnání původní anglické a přeložené české verze tří typů textů: beletristického, žurnalistického a odborného. Navíc, aby byl zohledněn možný vliv překladatele, srovnává autorka práce zjištěné výsledky s dalším původním českým textem, který nemá anglickou obdobu.

V průběhu výzkumu byl analyzován rozsáhlý korpus autentického jazykového materiálu, který je kompletně uveden v přílohách (cca 1600 větných celků). Složitost zkoumané problematiky je dobře ilustrována rozsahem textu, který autorka věnuje vysvětlení metodiky výzkumu a kritérií zařazení či nezařazení konkrétních vět do statistiky (cca str. 40-42). Vlastní statistické vyhodnocení výzkumu formou přehledných grafů a tabulek tak neodráží ohromný objem práce, který autorka musela odvést při vlastní analýze, včetně určení aktuálního členění větného, které bylo jedním z nejdůležitějších kritérií hodnocení kvality překladu.

Výsledky práce potvrzují Mathesiovu hypotézu o výraznější tendenci zachování stejného podmětu v angličtině, ale méně přesvědčivě, než by se dalo předpokládat. Tendence nestřídat podmět v anglickém souvětí se projevil nejsilněji v anglickém odborném textu, méně výrazně v textu beletristickém, zatímco u žurnalistického textu byla situace v obou jazycích srovnatelná. Rozdíl byl výraznější ve prospěch angličtiny, pokud se do

výsledků započítaly i případy s částečně střídavým podmětem. Důležitým, a možná i poněkud překvapivým, zjištěním ovšem bylo, že návaznost podmětu přes hranice větných celků se projevovala v češtině ve všech případech silněji než v angličtině.

K pozitivům práce patří to, že si je autorka plně vědoma vlivu zvolené metodiky (začlenění či nezačlenění uvozovacích vět do výzkumu) na výsledky, a průběžně toto v textu práce komentuje; v souhrnu však konstatuje, že změna metodiky by celkové výsledky ovlivnila pouze dílčím způsobem.

Je jen málo výhrad, které lze vůči této diplomové práci mít; z formálního hlediska by texty v přílohách měly být číslovány jiným způsobem než vlastní text práce, ale i toto je v celkovém kontextu připomínka pouze marginální.

Práce je napsána kultivovaným jazykem odpovídajícím nárokům kladeným na odborný styl, s naprostým minimem nedostatků:

(28) ... a stanovit tak, zda angličtina opravdu tíhne k větší návaznosti podmětu a vyvaruje se jeho přílišnému obměňování více než jazyk český (,) nebo zda tomu tak není. – chybí čárka.

(46) ... což překladatel na konci vyřešil vyřazením a nepřeložením některých větných celků z anglického originálu znamena to, že některé věty nebyly z původního textu přeloženy?. – podtržená část je evidentně pracovní poznámkou, která pouze nebyla z finální verze vypuštěna.

S potěšením tedy mohu tuto diplomovou práci hodnotit výborně.

Navrhovaná známka: výborně

Otázky k obhajobě:

Čím si vysvětlujete nižší úroveň překladu ve zkoumaném beletristickém textu ve srovnání s beletrií?

Původní Mathesiova hypotéza o větší kontinuitě anglického podmětu (představená na str. 26-27) působí velmi jednoduše. Která z obtíží, na které jste v průběhu jejího ověřování narazila, Vám nejvíce zkomplikovala výzkum a jeho vyhodnocení?

Lze podle Vás přičítat relativně méně výrazný rozdíl mezi angličtinou a češtinou vývojem češtiny od dob Mathesiových po současnost?

Pokud byste obdobný výzkum měla provést znovu, co byste pozměnila, případně na jaké aspekty byste se soustředila?

Podpis vedoucího diplomové práce:

Datum: 23. 5. 2021